

Vedlegg 5
Retningslinjer for sladding av tilbud
Anskaffelse av kontrolltjenester i
Stor-Trondheim



Vedlegg 5 Retningslinjer for sladding av tilbud

1 Innledning

Det følger av forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene av 12.08.2016 nr. 975 (forsyningsforskriften) § 7-2 at offentliglova gjelder for allmennhetens innsyn i dokumentene knyttet til en offentlig anskaffelse. Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd av 19.05.2006 nr. 16 (offentliglova) har som formål å styrke retten til innsyn i saksdokument i forvaltningen. Det eksisterer en rett for allmennheten til å gjøre seg kjent med innholdet av alle saksdokumenter i offentlig virksomhet. Unntak fra denne retten krever hjemmel i offentliglova selv eller annen lov eller forskrift gitt med grunnlag i lov, jf. offl § 3.

Etter kontraktsinngåelse eller i løpet av karenperioden vil det kunne bli fremmet innsynsbegjæringer i de innleverte tilbud. For å sikre en effektiv behandling av slike begjæringer er det nødvendig at Oppdragsgiver har fått overlevert korrekt sladdede utgaver av de innleverte tilbud. Det er tilbyder som har ansvaret for å levere korrekt sladdet versjon av tilbudet. Denne veiledningen søker å synliggjøre hvilke opplysninger i tilbudet som vil være omfattet av unntak fra offentlighet og som derav kan sladdes, og hvilken utførelse sladdingen bør ha.

2 Unntak fra hovedregelen om at innsyn skal gis

Offl. § 13 slår fast at «Opplysninger som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov, er unnatekne fra innsyn». Videre fremgår det av offl. § 23, 3 ledd at «Det kan gjerast unntak frå innsyn for tilbud og protokoll etter regelverk som er gitt i medhald av anskaffelsesloven til valet av leverandør er gjort». I utgangspunktet er det dermed bare en tidsavgrenset mulighet til å unnta fra offentlighet de opplysninger som fremgår av tilbud og protokoll i en anskaffelse. For å unnta opplysninger utover tidspunktet for kontraktstildeling, må adgangen til å unnta opplysningene kunne hjemles konkret, videre må opplysningene i en slik sladdet versjon som her beskrives.

3 Hva regnes som taushetsbelagte opplysninger

I det følgende vil det redegjøres for hvilken type opplysninger som vil kunne regnes for å være «taushetsbelagte», og som dermed skal være unntatt offentlighet.

Forvaltningsloven av 10.02.1967 (fvl.) slår fast at det skal hindres at noen får kjennskap til «tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår», jf. § 13 første ledd nr. 2.

Taushetsplikten skal hindre spredning av forretningsrelaterte næringsopplysninger, som f.eks. produksjonsmetoder, produkter under utvikling, strategier for levering og forretningsmessige analyser og beregninger. For at disse opplysningene skal kunne holdes hemmelige må offentliggjøring av slike opplysninger kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for bedriften det angår. Det stilles dermed både krav til type opplysninger og krav til skadepotensiale ved spredning av opplysningene. Dette gjelder uavhengig av om mottakeren av opplysningene vil eller kan bruke dem i egen virksomhet, gi dem til andre eller gjøre noe annet som medfører fare for tap for bedriften det angår. Det kan tenkes tilfeller der slik informasjon skal unntas offentlighet fordi det er sammensatt på en slik måte at det er egnet til å avsløre forretningsstrategi, nedskjæringer eller eksempelvis fusjoner.

Det er ikke adgang til å holde hemmelig opplysninger som er allment kjent i bransjen eller er tilgjengelig andre steder. Dersom opplysningene eksempelvis har vært omtalt i rapporter eller opplysningene anses for å være allment kjent i den aktuelle bransjen, vil ikke opplysningene være underlagt taushetsplikt. Videre vil opplysninger som rent generelt kan ha uheldige virkninger for en virksomhet, eksempelvis opplysninger om økonomisk stilling, administrative forhold, produksjonskapasitet, produksjonskvantum, forurensning, etisk kritikkverdig leverandørkjede o.l. falle utenfor taushetsplikten.

I tvilstilfeller må det foretas en avveining mellom risikoen for og omfanget av potensielle skader en offentliggjøring vil kunne medføre, opp mot lovens formål om mest mulig åpenhet. Det kan i vurderingen ses hen til praksis i bransjen og allmennhetens behov for tillit til, og kontroll over det offentlige.

Opplysninger om totalpriser og prismodell er ikke ansett for å være taushetsbelagt, med mindre det foreligger spesielle forhold ved disse som gjør at de kan anses for å gå inn under de ovenfor beskrevne vilkårene. Opplysninger om delpriser, enhetspriser, tekniske spesifikasjoner og lignende detaljer i et tilbud vil kunne anses som forretningshemmeligheter da disse kan regnes for å være en del av tilbyderens «forretningsforhold» som det vil være av «konkurransemessig betydning» å hemmeligholde.

På forespørsel fra Oppdragsgiver må den som sladder et tilbud kunne begrunne hvorfor de sladdede opplysningene skal unntas offentlighet. Til tross for at Oppdragsgiver har plikt til å selvstendig vurdere av hva som anses som taushetsbelagt informasjon, vil leverandørens egen vurdering og begrunnelse av hvilke opplysninger som skal anses taushetsbelagt være til stor hjelp i dialog med den som begjærer innsyn.

Til tross for at det foreligger behov for å gjøre unntak fra innsyn plikter Oppdragsgiver likevel å vurdere muligheten for å gi merinnsyn etter offl. § 11. At leverandørens sladding er reell og lar seg begrunne ut fra lovens vilkår, vil kunne bidra til å redusere muligheten for utvidet innsyn gjennom merinnsyn.

4 Sladdingen av de unntatte opplysningene i tilbudet

Leverandøren skal ved tilbudsinnleveringen levere en komplett utgave av tilbudet i sladdet versjon. Oppdragsgiver anmoder leverandøren å levere sladdet tilbud som én fil. Dokumenter som leverandøren ikke har funnet grunn til å sladdet skal også inkluderes i det sladdete tilbud, slik at det er tydelig for Oppdragsgiveren at leverandøren har tatt en vurdering av om opplysningene i dokumentet skal unntas offentlighet.

Det skal fremgå av et sladdet dokument hvor mye av informasjonen i dokumentet som er sladdet. Dette betyr at antallet sladdede linjer og størrelsen på eventuelle sladdede tabeller skal fremgå av den sladdede versjonen. Det er ikke tillatt å fjerne linjer fra et tilbud. Sladding av hele sider er i alle tilfeller ikke ansett som korrekt utførelse av sladding og vil måtte endres før innsynsbegjæring besvares.

Dokumentet må sladdes på en måte som gjør at opplysningene ikke kan finnes igjen, eksempelvis gjennom elektronisk redigering av dokumentet eller at opplysningene blir synlig igjen ved utskrift. Oppdragsgiver anbefaler at man bruker verktøysfunksjonen for sladding i Adobe Acrobat Pro DC.

5 Retur ved feilaktig utført sladding

Dersom Oppdragsgiver ikke finner at sladdingen er gjennomført i henhold til overnevnte rutine må leverandøren påregne å få sin versjon i retur og eventuelt begrunne omfanget av sladdingen. Dette kan føre til utsettelse og mye ressursbruk hos både leverandøren og Oppdragsgiver. Til opplysning stiller offentleglova § 29 første ledd krav til at en innsynsbegjæring skal avgjøres uten unødvendig opphold, og må besvares innen fem arbeidsdager etter at Oppdragsgiveren mottok innsynsbegjæringen. Dersom svarfristen ikke overholdes regnes begjæringen om innsyn som avslått, jf. offentleglova § 32 andre ledd.

Vi ber derfor om at leverandørene gjør en grundig vurdering av hvilke opplysninger som skal sladdes og at den gjennomføres i henhold til ovennevnte retningslinjer.